

Lausunnon antaminen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025–2027 / TeA

VD/4809/00.04.03/2024

KK/HW/MH/EP/JH/K-ML/RK-K/JN

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) pyytää perussopimuksensa mukaisesti lausuntoa 31.8.2024 mennessä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2025–2027. Kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Jäsenkuntien antamat lausunnot on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

HSL:n jäsenkuntia pyydetään ottamaan lausunnoissaan kantaa erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. Infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten tämä tilanne ratkaistaan nopeasti?
2. Sitoutuvatko kunnat tavoitelähtöiseen budjetointiin, joka tähtää 400 miljoonan nousun nousijamäärätavoitteen saavuttamiseen?
3. Mitä kunnat priorisoivat: kuntaosuuksien tasoa, hinnankorotusten minimoimista vai hyvää palvelutasoa?
4. Mikä on kunnan tavoitetaso kulkumuoto-osuuksiin (joukkoliikenne, henkilöautoilu, pyöräily, kävely) vuosina 2025–2027?
5. Millaisia toimia kunnat ovat valmiita itse tekemään, jotta joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa?
6. Ovatko kunnat halukkaita ottamaan lähimaksun käyttöön HSL-alueella helppouden ja sujuvuuden vuoksi ensimmäisessä vaiheessa yhtenäisellä hinnalla koko alueella?

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 4 §:n 6 kohdan mukaan konsernijaosto päättää lausuntojen antamisesta ja kuntayhtymien talous- ja toimintasuunnitelmista samoin kuin muidenkin ulkopuolisille annettavien lausumien antamisesta tehtäväalueellaan.

Kaupunkitilalautakunta 14.8.2023 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää

- a) kaupunginhallituksen konsernijaostolle, että annetaan liitteen mukainen lausunto HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025–2027, ja
- b) että HSL:lle toimitetaan Vantaan vanhusneuvoston lausunto HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025–2027.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana **apulaiskaupunginjohtaja** muutti esitystään seuraavalla tavalla:

Vantaan kaupungin lausunnon kohta ”4) Mikä on kunnan tavoitetaso kulkumuoto-osuuksiin (joukkoliikenne, henkilöauto, pyöräily, kävely)” muutetaan kuulumaan seuraavasti (lisäykset *kursiivilla*, poistetut osat hakasulkeissa):

”Vantaa kaupunki tavoittelee strategiassaan kestävien kulkumuotojen kasvua. Vantaalla ei ole kuitenkaan prosenttimääräistä kulkumuoto-osuuden tavoitetta mm. siksi, että se saadaan luotettavasti vain HSL:n liikkumistutkimuksesta noin neljän vuoden välein. Sen sijaan tavoitteena on kasvattaa *joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn osuutta kaikista matkoista*. [jatkuvasti joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn määriä nopeammin kuin kaikkien matkojen määrä kasvaa. Kaupungin näkökulmasta joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvun tulee olla pääsääntöisesti pois henkilöautoliikenteestä eikä kävelystä ja pyöräilystä.]

Joukkoliikenteen tämän hetken nousijamäärätavoite Vantaalla on, että vuonna 2025 nousijamäärät ovat palanneet vuoden 2019 tasolle. Vantaalla ollaan jo lähellä tavoitetta ja voi olla, että tavoite täyttyy jo vuoden 2024 aikana. Joukkoliikenteen palvelutaso on pääsääntöisesti sopivalla tasolla, eikä tarvetta suuriin muutoksiin tällä hetkellä ole. Tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta kaupungin on tarjottava asukkailleen, *mm. ikäihmisille*, [riittävä liikkumisen mahdollisuus sekä] tasa-arvoinen pääsy myös autottomille keskeisiin palveluihin.”

Vantaan kaupungin lausunnon kohdan ”6) Ovatko kunnat halukkaita ottamaan lähimaksun käyttöön HSL-alueella helppouden ja sujuvuuden vuoksi ensimmäisessä vaiheessa yhtenäisellä hinnalla koko alueella?” ensimmäinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti (lisäykset *kursiivilla*, poistetut osat hakasulkeissa):

”[Vantaa katsoo, että kertaalleen hylättyä tasatariffimallia ei pidä ottaa käyttöön uuden maksujärjestelmän oheistuotteena, vaan asia pitää valmistella osana mahdollista tariffijärjestelmän kokonaisuudistusta sen yhtenä vaihtoehtona, jolloin asiasta tehdään selkeä poliittinen päätös.] *Vantaa katsoo, että yhtenäistä hintaa voidaan kokeilla lähimaksussa, koska näin voidaan edistää myös joukkoliikenteen satunnaista käyttöä. Kokeilu voidaan toteuttaa sillä edellytyksellä, että tasatariffi on hinnoiteltu itsekannattavuuden periaatteella.* Lähimaksuominaisuus ja yhtenäinen hinta saattaisivat alentaa joidenkin kynnystä käyttää joukkoliikennettä. Kuitenkin mahdollinen paluu eri hintoihin kokeilun jälkeen aiheuttaisi matkustajissa tyytymättömyyttä. Vantaa katsoo, että tariffeja tulee kehittää pitkäjännitteisesti ja ennustettavasti siten, että edestakaisia muutoksia sekä lippujen hintatason tariffijärjestelmän suhteen vältetään.”

Asian käsittelyn aikana **kaupunkilalautakunnan jäsen Mikko Viilo** esitti, että Vantaan kaupungin lausunnon luku ”Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus” muutetaan kuulumaan seuraavasti (lisäykset *kursiivilla*, poistetut osat hakasulkeissa):

”Vantaan kaupungille on erittäin tärkeää, että joukkoliikenne on kaikkien käytettävissä. Tämä edellyttää riittävää palvelutasoa ja kohtuullisia lipunhintoja. Erittäin tärkeää on, että eri ikäiset sekä toimintakyvyltään erilaiset ihmiset huomioidaan joukkoliikenteen suunnittelussa. *Vantaa on lapsiystävällinen kunta ja huomauttaa, että lasten ja nuorten kokemus joukkoliikenteestä on erityisen tärkeää tulevaisuuden kulkumuotojakauman kannalta.* Sukupuoli on tärkein muuttuja joukkoliikenteen käytössä. On tärkeää [edistää sitä], että sukupuolesta ja taustasta riippumatta *haluaa* [voi] ja uskaltaa käyttää joukkoliikennettä.

Toiminta ja taloussuunnitelmaan tulisi sisällyttää lasten ja nuorten, ikääntyneiden, vammaisten ja eri sukupuolten erityiskysymyksiä käsittelevä osuus.”

Kaupunkilalautakunnan jäsen Mikko Viilon muutosesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liitteet:

- Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025–2027 (II)
- Vantaan vanhusneuvoston lausunto koskien HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuosille 2025–2027

Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallituksen konsernijaostolle / Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))